

ПРОФЕСОР
САЛГАНСЬКИЙ
ОЛЕКСІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ
(1919–2010)

До 95-річчя від дня народження

Доктор біологічних наук, професор Салганський Олексій Олександрович народився 18 вересня (за паспортом 25 листопада) 1919 року в селі Ягідна Нижегородської губернії в сім'ї священнослужителя.

Дитинство Олексія Олександровича тривало недовго. В 15 років, маючи за плечима церковно-приходську освіту, викладав грамоту в лікнепі. Закінчив робітфак. Спроби продовжити освіту тривалий час вінчалися невдачею – позначалося соціальне походження. Тим не менш, у 1938 році О.О. Салганський зарахований студентом хутрового інституту ім. Мікояна. В інституті знайомство з професором П.О. Мантейфелем переросло у справжню дружбу, яка визначила Олексію Олександровичу подальшу долю, світогляд і життєві цінності.

У листопаді 1941 року Олексій Олександрович брав участь у боях з оборони Москви – у складі Панфіловської дивізії. Після того, як німецькі війська були відкинуті від Москви, студентів старших курсів московських вузів повернули до навчання і дали можливість його закінчити. Після отримання диплома О.О. Салганського направили до кулеметного училища, а через 5 місяців, отримавши звання молодшого лейтенанта, він був призначений помічником командира взводу однієї з штрафних рот. З прибуттям на фронт, після легкого поранення Олексій Олександрович став командиром взводу ПТР 615 стрілецького полку 167 стрілецької дивізії, брав участь у боях за міста Суми, Чернігів, Київ.

Брав участь у звільненні Житомира у грудні 1943 року, у лютому 1944 року – в Корсунь-Шевченківській операції, а в березні 1944 року звільняв с. Старокостянтинов. Подальший шлях проходив через Бучач, Городок, Тернопіль, Стрий, Дрогобич, Станіслав (Івано-Франковськ), де відбувалися запеклі бої, особливо пов'язані з форсуванням Дністра.

Далі дивізія була направлена на допомогу Чехословачії, яка повстала проти окупантів. На території Моравської Острави Олексій Олександрович був тяжко поранений і більше не брав участі в боях.

Після п'ятимісячного лікування в госпіталях О.О. Салганський працював спеціалістом-кінологом при школі підвищення кваліфікації офіцерів (м. Москва), викладачем мисливствознавства у відділі собаківництва.

У грудні 1945 року Олексій Олександрович був демобілізований за інвалідністю та зайняв посаду начальника сектора мисливських господарств військової академії ім. Фрунзе. Втім, професор П.О. Мантейфель переконав, що його місце в науці. Незабаром Олексій

Олександрович вже працював у Київському зоопарку на посаді голови комісії з рідкісних та зникаючих видів тварин.

У 1948 році прийнятий в аспірантуру Інституту тваринництва "Асканія-Нова". За сумісництвом завідував секцією копитних місцевого зоопарку. Наукові пошуки склалися в кандидатську дисертацію "Пантові олені на півдні України (новий метод утримання – доместикація)", яка була успішно захищена в 1952 році. У цьому ж році Олексій Олександрович був обраний за конкурсом на посаду доцента Київського лісогосподарського інституту, де він працював до 2004 року.

Багато років О.О. Салганський проводив дослідження і розробив методику одомашнення лося. У 1976 році він захистив докторську дисертацію на тему „Одомашнення диких копитних (введення в культуру тваринництва нових диких видів)” та став професором.

Довгий час Олексій Олександрович був членом ради ВАК за спеціальністю „Мисливствознавство та звіринництво”, головою комісії з сучасної доместикації при вченій раді Інституту генетики РАН. Брав активну участь у популяризації вітчизняної мисливськознавчої науки – виїжджав на конгреси та симпозиуми в Болгарію, Угорщину, Германію, Чехословаччину, Португалію, США.

Протягом більш як 50 років роботи на факультеті Олексій Олександрович викладав ряд дисциплін біологічного характеру: „Біологія лісових звірів та птахів”, „Лісова зоологія”, „Мисливствознавство”, „Охорона природи”, а з відкриттям спеціалізації „Мисливське господарство” – „Біологія та етологія мисливськопромислових звірів”, „Дичинорозведення”, „Техніка мисливського промислу”, „Звіринництво”, „Мисливське собаківництво”.

За доблесть і відвагу Олексій Олександрович нагороджений 4-ма орденами "Вітчизняної Війни" першого та другого ступенів, орденом "Богдана Хмельницького", 28-ю медалями і відзнаками., серед яких „За звільнення Чехословаччини” та „За перемогу над Німеччиною”.

З 1952 року О.О. Салганський працював над створенням на лісогосподарському факультеті музею лісових звірів та птахів. Нині цей унікальний музей носить його ім'я.

Професор О.О. Салганський є автором навчального посібника „Птицы и звери наших лесов” (1964), двох монографій: „Зоопарк Асканія-Нова”(1963) та „Одомашивание диких копытных”(1994), опубліковано близько 100 наукових статей.

Олексія Олександровича Салганського безумовно можна вважати апологетом українського мисливствознавства – його учні трудяться на всіх вертикалях лісової і мисливської галузі України, продовжують справу наставника в провідних наукових установах країни.

Олексій Олександрович достойно виховав двох дітей: доньку Олену (ветеринар за фахом) та довгоочікуваного сина – Олександра, який також продовжив батьківську стежу. Наразі Олександр – співробітник Інституту зоології НАН України та учасник другої полярної експедиції.

Складний та тернистий шлях відомого мисливствознавця закінчився на 92-му році життя 13 листопада 2010 року. Похований він на кладовищі у селі Хотів Києво-Святошинського району.

Співробітники та випускники згадують Олексія Олександровича як ерудовану, працьовиту та інтелігентну Людину. Незабутніми у пам'яті колишніх студентів лишаються заняття з „Біологія лісових звірів та птахів”, які проводив О.О. Салганський. Світла пам'ять про Олексія Олександровича надовго збережеться в серцях його учнів, колег і послідовників.

В. Смаголь, О. Токарева